

Som en yderligere retssikkerhedsmæssig garanti til afløsning af samtykkekravet foreslår Justitsministeriet, at der i retsplejelovens § 731, stk. 1, indføres en bestemmelse om obligatorisk forsvarerbeskikkelse i de sager, hvor domsforhandlingen fremmes uden tiltaltes tilstedeværelse.

Efter forslaget skal adgangen til at fremme domsforhandlingen fortsat være fakultativ, ligesom den frie adgang til at anke domme, hvor der er idømt frihedsstraf, foreslås opretholdt. Endvidere bibeholdes maksimumsstraffen på fængsel op til 6 måneder og kravet om, at tiltaltes tilstedeværelse ikke findes nødvendig (§ 847, stk. 3, nr. 3).

En udvidet adgang til at idømme frihedsstraf uden tiltaltes tilstedeværelse vil formentlig primært kunne anvendes inden for færdselslovsområdet, hvor en stor del af sagerne afgøres helt takstmæssigt med korte frihedsstraffe. Dette gælder navnlig sager om spiritus- og promillekørsel samt kørsel i frakendelsestiden, hvor udmålingspraksis i de mere hyppigt forekommende sagstyper er følgende:

1) Spiritus- og promillekørsel:

A) 1. gangstiltfælde uden skærpende omstændigheder:

Promille 2,01–2,50: 14 dages hæfte.

Promille 2,51– : 20 dages hæfte.

B) 2. gangstiltfælde uden skærpende omstændigheder:

Promille 0,81–1,50: 10 dages hæfte.

Promille 1,51–2,00: 14 dages hæfte.

Promille 2,01–2,50: 20 dages hæfte.

Promille 2,51– : 30 dages hæfte.

2) Kørsel i frakendelsestiden:

2. gangstiltfælde: 14 dages hæfte.

3. gangstiltfælde: 20 dages hæfte.

4. gangstiltfælde: 30 dages hæfte.

Det er på denne baggrund overvejet at begrænse forslaget til færdselsessager. For imidlertid at skabe mulighed for, at domstolene også i andre sager, hvor tilsvarende forhold gør sig gældende, skal kunne benytte sig af nyordningen, finder Justitsministeriet, at de ændrede regler bør indsættes som generelle bestemmelser i retsplejeloven. Herved bliver der mulighed for at anvende reglerne også i andre tilfælde, hvor tiltaltes tilstedeværelse ikke findes nødvendig, og hvor strafudmålingen ikke giver anledning til tvivl, herunder med hensyn til valget mellem betinget og ubetinget straf.

Virkningerne af tiltaltes udeblivelse kan endvidere formindskes ved at forøge mulighederne for at gennemføre afhøring af vidner og syns- og skønsmænd. Efter den nugældende § 847, stk. 1, kan dette alene ske med forsvarerens samtykke.

Arbejdsgruppen under Dommerforeningen har i det ovenfor nævnte ideoplæg foreslået, at kravet om forsvarerens samtykke til foretagelse af vidneafhøring udgår.

Justitsministeriet er enig i Dommerforeningens forslag, og lovforslaget er derfor udformet i overensstemmelse hermed (§ 847, stk. 2, 2. pkt.).

Efter Justitsministeriets opfattelse bør det i øvrigt overlades til domstolene og anklagemyndigheden at tilrettelægge behandlingen af de sager, hvor de foreslåede regler kan komme på tale, på en sådan måde, at de nye muligheder for vidneafhøring og afsigelse af udeblivelsesdom udnyttes. Dette gælder navnlig for så vidt angår kravet om forsvarerbeskikkelse.

Endelig bemærkes, at de foreslåede regler efter Justitsministeriets opfattelse ikke vil være i strid med Den europæiske Menneskerettighedskonvention.

### 3. Udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest

#### 3.1. Baggrunden for forslaget

Den generelle bestemmelse om en adgang til retshåndhævelsesarrest (nu § 762, stk. 2, nr. 1) blev indsat i 1935.

I 1987 vedtog Folketinget en udvidet adgang til retshåndhævelsesarrest ved grove, forsætlige voldsforbrydelser (lov nr. 386 af 10. juni 1987). Der henvises herom til Folketingets Forhandlinger 1986-87, sp. 4781, 5249, 12309, 12887 og 13240, samt Folketingstidende 1986-87, tillæg A, sp. 2603, og tillæg B, sp. 2155, 2429 og 2635.

Ændringen går ud på, at der i sådanne sager kan varetægtsfængsles, når mistanken er særlig bestyrket, og lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod (§ 762, stk. 2, nr.2).

Efter lovforslaget skulle der også være mulighed for varetægtsfængsling i forbindelse med visse uagtsomme forbrydelser (uagtsomhedsdelikter), navnlig uagtsomt manddrab under skærpende omstændigheder, hvor en eller flere personer blev dræbt i forbindelse med gerningsmandens spirituskørsel. Denne del af lovforslaget udgik dog under Folketingets behandling.

Bekæmpelsen af spirituskørsel prioriteres imidlertid fortsat højt af regeringen ikke mindst af hensyn til de ofte dybt tragiske og meningsløse trafikulykker, som forårsages af spirituspåvirkede trafikanter.

Regeringen har derfor i de senere år gennemført ændringer og iværksat forskellige foranstaltninger mod spirituskørsel. I den forbindelse kan nævnes, at Folketinget den 3. maj 1991 enstemmigt vedtog regeringens forslag om ændring af færdselslovens regler